

Kommission for 2. generationsreformer, de nye reformveje

Det danske samfund er grundlæggende stærkt. Arbejdsstyrken er stor, fleksibel og veluddannet. Danske virksomheder investerer og handler på tværs af landegrænser. Det veludbyggede velfærdssamfund og et stærkt erhvervsliv går hånd i hånd. Det har gjort Danmark til et af de rigeste og mest lige lande i verden.

Sammenlignet med andre lande er beskæftigelsen høj og ledigheden lav. De offentlige finanser er grundlæggende sunde. Det skyldes blandt andet de reformer og målsætninger, der siden starten af 1990'erne har nedbragt ledigheden, øget arbejdsudbuddet, øget uddannelsesniveaet og styrket den langsigtede robusthed af dansk økonomi.

Reformerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet har sikret dansk økonomi et godt udgangspunkt under det seneste tilbageslag, som opstod som følge af COVID-19. Corona-pandemien har ramt dansk økonomi hårdt med lavere aktivitet og flere ledige. Det giver på den korte bane behov for at sætte gang i hjulene, så ledigheden ikke fortsætter med at stige.

Samtidig med det kortsigtede behov for genopretning, er det nødvendigt at arbejde videre med de strukturelle udfordringer for dansk økonomi, som endnu er uløste. Det vil give et stærkere fundament for dansk økonomi, så vi også fremover kan håndtere alvorlige tilbageslag som følge af udefrakommende forhold.

For at løse fremtidens udfordringer er der brug for en ny retning i reformpolitikken. En retning, som bygger videre på det gode fundament, vi har i dag.

Velstandsfremgangen har historisk primært været drevet af øget produktivitet. Produktivitetsvæksten er imidlertid aftaget de seneste årtier, både i Danmark og en række andre vestlige lande. Et fortsat stærkt velfærdssamfund forudsætter, at vi også fremover kan konkurrere på viden og gode ideer og har et velfungerende erhvervsliv, så vi kan få endnu flere gode job i Danmark.

Vi skal i højere grad understøtte, at danskerne opnår de kompetencer, som arbejdsmarkedet efterspørger. Vi skal blive bedre til at skabe reelt lige muligheder, så flere uddanner sig eller kommer i job. Virksomhederne skal have gode rammevilkår, så de kan skabe flere og bedre job og være med til at styrke produktiviteten.

Derfor ønsker regeringen at igangsætte et nyt reformarbejde i form af 2. generationsreformer, der skal have et bredere fokus, understøtte den danske velfærdsmodel og medvirke til at mindske den sociale ulighed.

2. generationsreformer skal sætte ind overfor komplekse udfordringer, som tidligere reformer ikke i tilstrækkeligt omfang har været i stand til at tage hånd om. Selvom der gennem årene er iværksat en lang række initiativer på området, er der fortsat en stor gruppe på op til 50.000 unge under 25 år, der ikke har en ungdomsuddannelse, og som hverken er i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse. Der er høj dimittendledighed for en række universitetsuddannelser, samtidig med at arbejdsmarkedet har behov for kvalificeret arbejdskraft, og produktivitetsvæksten i dansk erhvervsliv er lavere end tidligere. Der er fortsat lav beskæftigelse især blandt kvinder med ikke-vestlig baggrund.

Regeringen etablerer derfor en *Kommission for 2. generationsreformer*. Kommissionen består af 7 medlemmer, som skal rådgive regeringen i forhold til den samlede dagsorden om 2. generationsreformer. Kommissionen sekretariatsbetjenes af Finansministeriet (formand), Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Erhvervsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Sideløbende med kommissionens arbejde vil regeringen arbejde med indsatser, der relaterer sig til dagsordenen. Kommissionen kan blive anmodet om konkrete input i forbindelse hermed.

Kommissionen vil med åbne og udadvendte aktiviteter gøre brug af en værkstedsform. Her vil andre interessenter – såsom arbejdsmarkedets parter, erhvervslivet, interesseorganisationer, tænketanke og særligt sagkyndige – blive inviteret til at bidrage med faglige idéer og forslag til udviklingen af reformpolitikken. Det skal blandt andet ske ved et antal temamøder med skiftende deltagerkreds, herunder de relevante ministre.

Kommissionen skal koncentrere sig om tre temaer:

- **Bedre uddannelser for alle.** Kommissionen skal blandt andet komme med forslag til forbedringer og mere fleksibilitet på ungdomsuddannelsesområdet og særligt have fokus på de unge, som ikke får en uddannelse, og hvordan der kan skabes større mobilitet på tværs af generationer. I forhold til de videregående uddannelser er opgaven blandt andet at komme med forslag, der kan sikre, at uddannelserne er målrettet virksomhedernes og den offentlige sektors behov, så overgangen fra uddannelse til arbejdsliv bliver nemmere.
- **Flere i job.** Kommissionen skal have fokus på borgere, der har svært ved at opnå eller fastholde beskæftigelse. Det er eksempelvis ufaglærte med behov for opkvalificering, ikke-vestlige borgere, der har været mange år i Danmark uden at kunne holde fast i et arbejde, og seniorer, som skal hjælpes hurtigere

tilbage i job, efter de er blevet ledige. Endelig er der særskilte udfordringer i forhold til at få flere nyuddannede dimittender i job umiddelbart efter endt uddannelse og få nedbragt sygefraværet.

- **Flere og bedre job.** Kommissionen skal komme med ideer til at styrke erhvervslivets muligheder for at skabe gode job og øge produktiviteten. Det kan fx ske ved at forbedre rammerne for investeringer, ny teknologi og innovation, sikre sund og effektiv regulering samt fremme forskning og udvikling. Et særligt fokusområde vil være at understøtte flere innovative virksomheder og højproduktive arbejdspladser samt erhvervslivets bidrag til den grønne omstilling blandt andet ved at skabe gode rammer for at udvikle danske styrkepositioner.

2. generationsreformerne sigter mod at øge arbejdsudbud, produktivitet og velstand *på sigt* via investeringer i den danske velfærdsmodel eller justeringer i forhold til styringen og indretningen af den offentlige sektor og rammebetingelserne for erhvervslivet. Det er dog ikke påkrævet, at de positive effekter kan kvantificeres. I takt med at effekterne manifesterer sig og i givet fald slår igennem på den faktiske og strukturelle offentlige saldo, vil provenuet øge råderummet og kunne disponeres til finansiering af nye initiativer. Midlerne vil alene kunne disponeres på forhånd, såfremt der kan laves sikre skøn over effekterne.

På kortere sigt kan dele af reformerne indebære øgede offentlige udgifter. Medlemmerne af kommissionen skal komme med forslag til finansiering, således at reformerne ikke belaster de offentlige finanser.

Kommissionen refererer til et ministerudvalg bestående af finansministeren (formand), beskæftigelsesministeren, børne- og undervisningsministeren, erhvervsministeren, uddannelses- og forskningsministeren samt udlændinge- og integrationsministeren. Kommissionen kan løbende afrapportere om oplæg og ideudvikling mv.

Kommissionen begynder sit arbejde i 2020. Kommissionens sekretariat vil til hvert møde udarbejde et oplæg om udfordringerne. Kommissionen afslutter sit arbejde i 2022.